

Krymská konference o svátcích a každodennosti

Martin Klapetek

Ve dnech 15. až 20. května 2006 se v ukrajinském Sevastopolu konala mezinárodní religionistická konference s názvem *Religious Outlook in Ancient and Modern Societies: Holidays and Everyday Life*.

Pravidelné konference jsou součástí mezinárodního projektu *Material and Intellectual Culture in the World Historical Process*, u jehož zrodu stál Ústav pro studium náboženství Filozofické fakulty Jagellonské univerzity v Krakově, který v organizačním týmu tradičně zastupuje Henryk Hoffmann. Sevastopolskými partnery projektu byli National Preserve of Tauric Chersonesos pod vedením Nikolaje A. Alekseenka a Katedra filozofických a sociálních věd Národní technické univerzity zastupovaná Jurijem A. Babinovem. Během osmi let, po které jmenovaný projekt trvá, se do pracovního setkávání na vědeckých konferencích postupně zapojili také odborníci z Ruska, Moldávie a letos i první zástupci z České republiky.

Postupně se ve výstavních prostorech archeologického muzea stojícího v blízkosti vykopávek antického Chersonésu vystřídalo přes sedmdesát historiků, religionistů, etnologů a archeologů. Během setkání zazněly referáty na různorodá témata, která byla pořadateli vhodně seřazena do tematických celků. Dopoledne prvního dne bylo věnováno úvodním metodologickým referátům tematicky vycházejícím z názvu konference. Mezi jinými zde zazněl příspěvek Andrzeje Flise (Krakov) věnovaný rozboru společného času jakožto syntézy posvátného a profánního. Jeho kolega Henryk Hoffmann (Krakov) se soustředil na reflexi tzv. „morfologie každodennosti“, kterou sestavil polský religionista Włodzimierz Pawluczuk (Krakov). Odpoledne nejprve zazněly referáty z okruhu islámských studií. Problematiku každodenního života Tatarů v Polsku účastníkům přiblížila studentka religionistiky Anna Książek (Krakov), krymsko-tatarskou problematiku druhé poloviny 19. století představil Dmitrij Prochorov (Simferopol). Oddíl uzavřel Martin Klapetek (České Budějovice) prezentací věnovanou islámu v současném Německu, konkrétně prožívání náboženských svátků jakožto integračního prvku komunit věřících.

Druhý den konference zazněly nejprve příspěvky zaměřené na hmotné prameny k antickým dějinám, jako byly například archeologické nálezy sakrálních objektů, depoty mincí či typologicky různorodé sošky. Řada re-

ferátů přinesla interpretace ikonografických témat a jejich různých provedení. Marek Žyromski (Poznaň) poukázal na význam ceremonií jakožto součásti propagandy římského císařství. Antonina Ševčenko (Sevastopol) přiblížila posluchačům dosavadní výsledky výzkumů slavností v oblasti antického Chersonésu, s jehož archeologickými vykopávkami se účastníci konference setkávali při svých procházkách po pobřeží doslova na každém kroku.

Během odpoledního bloku soustředili posluchači svou pozornost na témata z dějin pravoslavného křesťanství a byzantské architektury z oblasti Chersonésu a jeho nejbližšího okolí. Na závěr dne byla mimo jiné zařazena přednáška Tomáše Bubíka (Pardubice) věnující se otázkám střetávání náboženství s politickou mocí, což představil na konkrétním příkladě slavení církevních svátků během vlády komunistického režimu v Československu.

Třetí jednacím den otevřelo vystoupení Andreje Mironova (Sevastopol) mapující světské i náboženské svátky ve středověku. S referáty z oblasti středověkých dějin krymské hmotné kultury se střídaly prezentace zaměřené na etnologické aspekty prožívání svátků a každodenního života od starověkých společností až do současnosti. Nedílnou součástí programu konference byly i filozofující příspěvky, které si všímaly především křesťanského rozměru prací různých ruských a ukrajinských myslitelů. K tomuto okruhu byla organizačním týmem přiřazena také přednáška Aleše Prázdného (Pardubice) věnující se konceptu školy v myšlení Radima Palouše.

Vedle projektu Central European Religious Studies (CERES) se pořádá interdisciplinární konference, která stala výrazem trvající spolupráce odborných institucí ze střední a východní Evropy. Široká odborná i laická veřejnost bude mít možnost seznámit se s jednotlivými příspěvky v připravovaném sborníku.